

Mira'm

Contes de vides especials

Mercè Foradada • Ada Castells • Màrius Serra
Elisabet Pedrosa • Àngel Burgas
Miquel Pairoli • Josep Maria Fonalleras
Rafael Vallbona • Margarida Arizeta

Col·lecció Narrativa - 69

MIRA'M

Contes de vides especials

Mercè Foradada

Ada Castells

Màrius Serra

Elisabet Pedrosa

Àngel Burgas

Miquel Pairoli

Josep Maria Fonalleras

Rafael Vallbona

Margarida Aritzeta

Cossetània
EDICIONS

Mas Albornà
Serveis d'integració social i laboral

Primera edició: setembre del 2009

© dels textos: els autors
© d'aquesta edició: Cossetània Edicions

Edita: Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel.: 977 60 25 91
Fax: 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9791-486-4

Dipòsit legal: B-25.344-2009

PRÒLEG

Fa uns mesos, en Xavier Cartanyà, gerent de la Fundació Mas Albornà, va venir al meu despatx a l'Ajuntament de les Cabanyes per explicar-me la nova iniciativa que volien dur a terme des de la Fundació (escriure aquest llibre) i per proposar-me d'escriure'n el pròleg.

La relació que tinc amb Mas Albornà no és d'ara, sinó que són anys de convivència i de coneixement mutu. La Fundació té els seus orígens a les Cabanyes, el poble on visc i del qual sóc alcalde. Per a mi i per a tots els meus convidats, Mas Albornà i la seva gent són com uns més de la família. Amb més de 50 anys de presència al poble de les Cabanyes, hi ha temps suficient per establir lligams d'afecte, d'ajut, de solidaritat, per tenir anècdotes per explicar i records per enyorar... Moltes persones hem crescut tenint com a veïns els monitors i els talleristes; coincidim al forn de pa, a la festa major, a la plaça de l'església..., són una part del poble amb nom propi. La gent de Mas Albornà són uns més de nosaltres, i la seva participació i integració a la vida del poble són molt ben rebudes per tothom.

Tot això fa també que ens sentim especialment orgullosos de tot allò que emprèn aquesta entitat i que creiem que és per al bé de Mas Albornà i per al bé de les Cabanyes, com ara la idea de publicar aquest llibre. Tot coincidint amb el 40è aniversari de l'entitat, van pensar de publicar un recull de contes a través dels quals els lectors podríem descobrir la vida de les persones amb discapacitat, podríem posarnos a la seva pell i viure en primera persona les sensacions, les decepcions, les alegries i les frustracions d'una persona amb capacitats diferents, i les del seu entorn més immediat: la família, l'escola, la parella, els companys de feina, els amics...

El gerent de Mas Albornà em va explicar que ja comptava amb la participació i el suport de nou escriptors de renom del nostre país per tirar endavant el que ell anomenava “una idea boja”, i que ara, com sol passar en aquests casos, “només” els quedava trobar el finançament necessari per fer-la realitat.

Com que tenim a les mans el llibre editat, és evident que, a més d'aconseguir la col·laboració desinteressada dels escriptors, van aconseguir també el finançament. Així doncs, i com que m'han ofert l'honor de prologar el llibre, només em queda convidar-vos a submergir-vos en aquests nou contes, que espero i desitjo que us faran passar una bona estona de lectura. Penso que aquest llibre ens ajudarà a tots plegats a obrir els ulls a la diferència, la qual, no ho oblidem, ens fa únics, especials i irrepetibles.

FRANCESC OLIVELLA I PASTALLÉ
Alcalde de les Cabanyes
President del Consell Comarcal de l'Alt Penedès

PRESENTACIÓ

A la Fundació Mas Albornà fa quaranta anys que tenim cura de persones amb discapacitat psíquica i amb malaltia mental. L'edició del llibre que teniu a les mans és una iniciativa més de les que hem endegat per commemorar aquesta fita. En aquests quaranta anys, moltes coses han canviat per a bé en la percepció que la societat té de les persones que pateixen aquesta discapacitat o malaltia, però moltes han de canviar molt més encara.

La Fundació Mas Albornà va néixer amb la voluntat de cuidar aquestes persones. Moltes coses han canviat des de llavors. Ara, com sempre, la nostra finalitat és la integració social de la nostra gent, tot entenent el concepte d'*integració* de manera integral i referent a tots els àmbits socials. Volem que aquestes persones visquin en un habitatge com els altres, treballin com tothom i gaudeixin del lleure sense que la seva presència hagi d'estranyar ningú. En definitiva, treballem dia a dia per assolir la plena normalització (en el

sentit més ampli de la paraula) de les persones amb discapacitat i malaltia mental.

Avui, mantenim la residència de les Cabanyes, que fa quaranta anys que funciona, però alhora, moltes de les persones que atenem viuen en llars convencionals, tenen els seus veïns i conviuen amb ells. També ens ocupem que tinguin una feina digna, amb una remuneració també digna, i en un entorn totalment normalitzat. Així mateix, intentem fer-los accessible tot el lleure possible.

Tot i així, aquesta tasca no és pas senzilla (ni de bon tros!). En l'aspecte laboral, cal convèncer molta gent que aquestes persones són perfectament capaces de desenvolupar, amb tota eficiència, qualsevol tasca. I això no ha estat pas fàcil, per bé que, de mica en mica, en poder mostrar exemples reeixits, tenim cada dia més possibilitats. I és que la integració al món del treball ha requerit que la Fundació tingui la seva pròpia empresa, que es mou en àmbits ben diferents: la neteja i la jardineria pública, la pintura viària, els manipulats, i un llarg etcètera d'activitats. Especial menció requereixen els *enclavaments laborals*, que és com designem els grups de treball que desplacem a empreses ordinàries a fi que hi treballin junt amb la seva plantilla pròpia. Aquesta fórmula ha permès que algunes de les persones que atenem tinguin feina i, ensems, convisquin amb la resta del personal d'una empresa, amb l'avantatge que això representa si reprenem la idea inicial de la integració total d'aquestes persones.

Al mateix temps, si alguna cosa distingeix aquesta Fundació és que, pel que fa al treball, mai no estem aturats i mai no ens donem per satisfets. Ens esforcem, especialment, per no tancar mai cap porta ni creure que la nostra gent no pot arribar a un determinat objectiu. Podem dir,

doncs, que hem estat agosarats, i d'això n'estem especialment satisfets, ja que moltes d'aquestes iniciatives han estat reeixides i, en aquest sentit, la nostra tasca pot ultrapassar el nostre àmbit i arribar a altres institucions i persones.

Aquesta és una feina ben plena de dificultats, que avança lentament i requereix molt de temps i molta paciència. Tanmateix, qualsevol èxit, malgrat que sigui petit, és motiu de gran satisfacció per tots plegats. A més a més, en la meua tasca com a president del patronat, procuro sempre mantenir viu aquest esperit innovador i, si se'm permet l'expressió, una mica agosarat. Crec que és del tot essencial perseverar en aquesta forma d'entendre i de fer el que ens és propi.

Aquest llibre és, com he dit abans, una forma de commemorar el nostre aniversari, però vol ser també una manera de difondre el nostre ideari. Amb aquest llibre, doncs, volem, una vegada més, normalitzar la presència social de la nostra gent, tot traspasant fronteres comarcals i físiques fins arribar també a l'àmbit literari. Espero de tot cor que en gaudiu.

MARTÍ SOLÉ I BORDES
President del Patronat de Mas Albornà

EL REGNE DE LA PRINCESA QUEQUÈ

Saber o no saber...

Mercè Foradada

—Que dius que què?

Aquesta falca meva, aquest crit de guerra llançat sempre que alguna cosa que acabo de sentir no em quadra o em molesta o m'espanta o em costa d'assimilar, aquesta pregunta mentidera perquè no hi ha curiositat sinó una clara intenció defensiva que es concentra en l'últim *què*, l'únic accentuat perquè és el dipositari de la càrrega d'incredulitat/enuig/por/ràbia, aquest vici que tants retrets m'ha costat —“Per Déu, Joana, ja m'has sentit!”— i que és l'origen del teu malnom —bé, en realitat del teu nom: tu ja no ets la Joana, una Joana com jo, una Joana tal com havíem imaginat quan t'esperàvem, sinó la Quequè, la princesa Quequè del regne de la música i les paraules— em va sortir més crispat que mai aquella tarda, mentre sentia que el pou obert als meus peus m'engoliria, ens engoliria a tots plegats.

El Dr. Rius, el caguetes del cardiòleg —o potser prudent?—, havia volgut parlar, només, amb el teu pare. Ara, ell m'ho deixava caure com una llosa, de cop, segurament de l'única manera que podia o sabia fer-ho. Síndrome de Williams. Genètic. Raríssim: un de cada 20.000. Sense cura...

—Que dius que què?

Rocs i més rocs llançats amb el rigor amb què el teu pare sol descriure les coses, i un encert del cent per cent. Encert inútil, d'altra banda. M'arribaven, ja ho crec que m'arribaven, i m'encongia per defensar-me'n, per minvar la superfície d'impacte. Però no em penetraven. No volia entendre'ls i m'escudava en la pregunta que repetia en un *crescendo* desesperat.

—Que dius que què?

El teu pare —pobre!— intentava abraçar-me, però jo me'n desempallegava amb ràbia: “Deixa'm, deixa'm!”. Tot allò no tenia sentit. No ens podia estar passant. No em podia passar a mi.

Una cosa era que la nena —tant d'esperar una nena que completés la fotografia familiar, tant de lluitar per convèncer el Lluís que un tercer fill, o filla!, arrodoniria la nostra existència privilegiada...— no es fes tan fàcilment com els altres, que hagués nascut més menuda, que vomités cada dos per tres, que ens donés unes nits infernals..., i una altra, AIXÒ!

Tu, Joana —que estrany, que aliè a tu em sona ara el nom tan laboriosament consensuat—, vas ser diferent

des del mateix moment de néixer. Tan remenuda —dos quilos quatre-cents i quaranta-quatre centímetres, poc més de dos pams! T’havies salvat per pèls de la incubadora—, tan clareta de pell i tan rossa, amb aquella cara rodona i sense barbata i unes orelles punxegudes i separades del caparró com un follet. Com un follet... Els teus germans se’n reien. Et deien l’elfeta, o el gnom, i feien broma amb un hipotètic canvi de bressol a la clínica. Deien que, en alguna altra casa, una família de gent rossa i rabassuda devia mirar sorpresa un nadó moreno, llarg i pelut —tal com es veien ells mateixos en els marcs bessons del despatx del pare—, amb la mateixa basarda que els ànecs de plomissol groc miraven l’aneguet lleig de la rondalla. El Lluís els seguia la broma. Jo no.

No és ben bé que m’ho veiés venir. Això no, per descomptat. Una fatalitat tan cruel, ni em passava pel cap, però hi havia detalls que no m’acabaven de quadrar. “Deuen ser coses de les nenes”, m’obligava a pensar sempre que topava amb la teva exagerada facilitat de vomitar els biberons, o els terribles sobresalts davant de qualsevol soroll imprevist, o la son tan neguitosa de les poques hores en què et dignaves a dormir. O quan comprovava que mai no donaves ni el pes ni la talla, en les primeres visites al pediatre. Ell em deia que tranquil·la, que eres molt nerviosa. Fins que...

Un dia et va auscultar i li va canviar la cara: “No ho sé... Hi sento una mena de buf. Li faré un volant per al cardiòleg”.

ÍNDEX

- Pròleg**, per *Francesc Olivella i Pastallé* 3
- Presentació**, per *Martí Solé i Bordes* 5
- El regne de la princesa Quequè** 9
(Saber o no saber...)
Mercè Foradada
- A la seva manera** 29
(Anar a escola)
Ada Castells
- Relat, relat** 41
(Entre jocs, joguines i cançons)
Màrius Serra
- Bruno, si no existís, l'hauríem d'inventar** 51
(La família creix)
Elisabet Pedrosa

126 Índex

- Madrid–Barcelona. En ruta**..... 71
(Descobrir el món de fora de casa)
Àngel Burgas
- Els nois dels pins** 85
(A la feina)
Miquel Pairolí
- Deu a set** 95
(La independència personal)
Josep Maria Fonalleras
- No em deixis** 103
(Ser jove)
Rafael Vallbona
- La ratlla dels somnis**..... 117
(Fer-se gran)
Magarida Aritzeta

AGRAÏMENTS

Si fer un llibre no és tasca fàcil, fer-ne un d'aquestes característiques i sense experiència prèvia ha suposat tot un repte per a Mas Albornà.

Afortunadament, no hem estat pas sols en aquesta aventura i ens hem envoltat d'uns companys de viatge plens d'il·lusió, ganes de treballar i entusiasme. Hem esdevingut, doncs, un veritable equip, en què cadascú ha participat de l'experiència a través de les seves aportacions.

D'aquesta manera, darrere de *Miram* hi ha moltes persones, organitzacions i empreses que hi han col·laborat i, gràcies a elles, a hores d'ara podem tenir a les mans aquest exemplar:

Autors i autores, els quals han cregut en el projecte i l'han fet realitat.

Jordi Ferré, gerent de Cossetània, i Cossetània Edicions, per haver fet mans i mànigues per confeccionar-lo.

Ricard Rafecas, director d'*El 3 de Vuit*, un dels braços executors i difusors.

I els ajuntaments i institucions del Penedès, els quals han exercit de motor econòmic d'aquest llibre:

Avinyonet del Penedès

Les Cabanyes

Font-rubí

Gelida

La Granada

Mediona

Olèrdola

Pacs del Penedès

Pontons

Sant Cugat Sesgarrigues

Sant Pere de Riudebitlles

Santa Margarida i els Monjos

Sant Quintí de Mediona

Subirats

Torrelavit

Torrelles de Foix

Vilobí del Penedès

Vilafranca del Penedès

Consell Comarcal de l'Alt Penedès

A tots ells, moltíssimes gràcies!

